

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. 835
din 17.05.1996

privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului

Publicat : 02.01.1997 în Monitorul Oficial Nr. 1-2 art Nr : 2 Data intrării în vigoare : 23.12.1998

MODIFICAT

[LP280-XVI din 14.12.07, MO94-96/30.05.08 art.349](#)

[LP237-XIV din 23.12.98, MO39/22.04.99](#)

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Art.1. - În sensul prezentei legi sînt utilizate următoarele noțiuni principale:

Amenajare a teritoriului - complex de activități pentru coordonarea politicii economice, sociale, culturale și ecologice în conformitate cu valorile fundamentale ale societății luate în ansamblu, în vederea realizării unui cadru natural și construit armonios, care să favorizeze viața socială și culturală a populației.

Urbanism - cea mai importantă componentă a amenajării teritoriului, al cărei obiect îl constituie teritoriul localităților și toate teritoriile necesare asigurării funcționării și dezvoltării acestora.

Documentație de urbanism și amenajare a teritoriului - planuri de amenajare a teritoriului, planuri urbanistice și regulamentele aferente, în care se definesc scopurile, mijloacele și se face etapizarea acțiunilor de amenajare a teritoriului și de urbanism, se oferă soluții pentru o dezvoltare echilibrată a teritoriilor și localităților, pentru prevenirea și eliminarea disfuncționalităților.

Planuri urbanistice și planuri de amenajare a teritoriului - totalitatea documentelor scrise și desenate referitoare la un teritoriu definit, prin care se analizează situația existentă și se stabilesc obiectivele și măsurile în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului pe o perioadă determinată.

Prevederi cu caracter director - prevederi cuprinse în documentația de urbanism și amenajare a teritoriului, care stabilesc strategia și direcțiile principale de dezvoltare a unui teritoriu la nivel național, regional sau local.

Prevederi cu caracter reglementator - prevederi cuprinse în documentația de urbanism și amenajare a teritoriului, inclusiv în regulamentele de urbanism, care stabilesc reglementări în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului, ce se aplică efectiv în practică asupra fiecărei parcele cadastrale în parte. Ele constituie elemente de fundamentare obligatorii, necesare eliberării certificatelor de urbanism, autorizațiilor de construire, desființare, funcționare sau

schimbare a destinației.

Aviz general - actul în care Guvernul, autoritatea administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului sau serviciul de arhitectură și urbanism al autorității administrației publice locale expune rezultatele expertizei unei documentații de urbanism și amenajare a teritoriului, adică confirmă încadrarea soluțiilor prezentate în actele normative în vigoare, apreciază soluțiile tehnice și încadrarea acestora în anumite criterii de calitate, verifică conformitatea soluțiilor prezentate cu documentația aprobată, care se referă la acel teritoriu, confirmă, după caz, acordul de principiu privind unele aspecte ale operațiunilor urbanistice, prevăzute în documentația expertizată.

Programe de urbanism și amenajare a teritoriului - succesiune de acțiuni, preconizate să se desfășoare în vederea realizării unor obiective în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului, aprobate de autoritatea administrației publice competentă.

Operațiuni de urbanism și amenajare a teritoriului - totalitatea acțiunilor prin care se realizează politicile autorităților administrației publice centrale și locale în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului în conformitate cu documentațiile de urbanism și amenajare a teritoriului aprobate, elaborate în temeiul acestor politici.

Intravilan - teritoriul ocupat de terenuri, amenajări și construcții ce constituie localitatea, inclusiv de terenuri prevăzute pentru extinderea ei. Limita intravilanului este stabilită prin planul urbanistic general.

Extravilan - teritoriul din afara intravilanului localității cuprins în limita teritoriului administrativ, care înglobează activități dependente sau nu de funcțiile localității conform planurilor urbanistice și planurilor de amenajare a teritoriului.

Zonă funcțională - totalitatea terenurilor pentru care, prin documentația de urbanism și amenajare a teritoriului aprobată, se stabilesc funcția dominantă și alte funcții permise și se reglementează unele elemente privind modul de exercitare a acestora.

Zona centrală a localității - suprafața de teren situată în intravilanul localității, delimitată prin documentația de urbanism aprobată, ca urmare a concentrării infrastructurilor edilitare, instituțiilor publice și serviciilor, după criterii de densitate și calitate arhitectural-urbanistică a clădirilor. Limita zonei centrale este stabilită de autoritățile administrației publice locale. În zona centrală pot fi aplicate impozite și taxe specifice.

Funcție urbanistică - ansamblul activităților specifice domeniului urbanismului și amenajării teritoriului, care are la bază criteriul modului de folosire a terenurilor și construcțiilor în scopul satisfacerii unora dintre necesitățile populației dintr-un anumit teritoriu. Principalele funcții urbanistice sînt: circulația (terestră, aeriană, maritimă și fluvială); locuirea; exploatarea și prelucrarea resurselor; comerțul, cultura, învățămîntul și instruirea, recreerea; activitățile politice, civice, administrative, religioase; activitățile de apărare, de asigurare a ordinii de drept și a securității publice; salubritatea; echiparea tehnică; asistența medicală; turismul.

Certificat de urbanism - act cu caracter informativ și reglementativ, emis de autoritatea administrației publice locale abilitată prin lege, la cererea oricărei persoane fizice sau juridice interesate, prin care se aduc la cunoștința solicitantului date privind regimul juridic, economic, tehnic și arhitectural-urbanistic de exploatare a terenurilor și construcțiilor pentru care a fost solicitat.

Art.2. - (1) Amenajarea teritoriului constituie ansamblul activităților complexe, care includ:

a) elaborarea, avizarea, aprobarea și modificarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, studiile de fundamentare, cercetările științifice prelabile, necesare întocmirii acestora;

b) gestionarea teritoriilor, construcțiilor și amenajărilor;

c) elaborarea actelor normative specifice;

d) controlul asupra realizării și exploatării construcțiilor și amenajărilor în strictă conformitate cu cerințele legislației privind urbanismul și amenajarea teritoriului.

(2) Obiectul activității de amenajare a teritoriului îl constituie întreg teritoriul național.

Art.3. - Autoritățile administrației publice centrale și locale, în funcție de sarcinile puse, poartă răspundere pentru efectuarea lucrărilor de amenajare a teritoriului.

Art.4. - (1) Activitatea de amenajare a teritoriului are drept scop realizarea următoarelor obiective:

a) dezvoltarea economică și socială echilibrată în condițiile respectării specificului fiecărei zone;

b) ameliorarea calității vieții oamenilor și colectivităților umane;

c) gestionarea responsabilă a resurselor naturale și protecția mediului înconjurător;

d) utilizarea rațională a teritoriului.

(2) În conformitate cu aceste obiective, Guvernul și autoritățile administrației publice locale, în limitele competenței atribuite, elaborează programele și prognozele dezvoltării socio-economice a teritoriilor, inclusiv programele de lucrări publice, și stabilesc direcțiile generale de organizare și dezvoltare urbanistică a localităților.

Art.5. - (1) Activitatea de urbanism are drept scop realizarea următoarelor obiective:

a) utilizarea rațională și echilibrată a terenurilor necesare funcționării localităților;

b) determinarea structurii funcționale a localităților;

c) asigurarea unei locuiri corespunzătoare cerințelor și nivelului de dezvoltare a societății;

d) asigurarea esteticii compoziționale în realizarea cadrului construit și amenajarea cadrului natural din localități;

e) protejarea populației, cadrului natural și construit contra poluării, riscurilor naturale și tehnologice previzibile;

f) protejarea, conservarea și acordarea statutului corespunzător de valoare monumentelor culturii și naturii.

(2) În corespundere cu aceste obiective, autoritățile administrației publice locale întocmesc, în limitele competenței stabilite, programele de organizare și de dezvoltare urbanistică a localităților.

(3) Conducerea tehnică nemijlocită a activității de urbanism în localități se efectuează de către serviciile de arhitectură și urbanism ale autorităților administrației publice locale, în conformitate cu legislația și cu normele tehnice.

Capitolul II

DOCUMENTAȚIA DE URBANISM ȘI AMENAJARE A TERITORIULUI

Secțiunea 1

Conținutul documentației

Art.6. - (1) Documentația de urbanism și amenajare a teritoriului include planurile de amenajare a teritoriului, planurile urbanistice și regulamentele aferente acestora.

(2) Documentația de urbanism și amenajare a teritoriului se fundamentează pe studii preliminare și pe cercetări științifice și conține prevederi cu caracter director și cu caracter reglementator.

(3) Prin documentația de urbanism și amenajare a teritoriului cu caracter reglementator se stabilesc destinația terenurilor și regulile de utilizare a acestora. În temeiul ei, se eliberează certificatul de urbanism și autorizația de construire.

(4) Modul de utilizare a terenurilor pentru orice fel de construcții trebuie să fie reglementat prin planuri urbanistice și planuri de amenajare a teritoriului.

Art.7. - Planurile de amenajare a teritoriului sînt următoarele:

a) planul de amenajare a teritoriului național;

b) planurile regionale de amenajare a teritoriului, inclusiv:

- planul de amenajare a teritoriului zonal;

- planul de amenajare a teritoriului municipiului Chișinău;

- planul de amenajare a teritoriului raional;

- c) planurile locale de amenajare a teritoriului, inclusiv;
 - planul de amenajare a teritoriului interorășenesc sau intersătesc (intercomunal);
 - planul de amenajare a teritoriului municipal, orășenesc sau sătesc (comunal).

Art.8. - (1) Planul de amenajare a teritoriului național are în exclusivitate caracter director și este constituit din secțiuni corelate, care reprezintă programele guvernamentale sectoriale pentru întreaga țară.

(2) Planul de amenajare a teritoriului național asigură:

- a) punerea programelor naționale în concordanță cu cele internaționale din domeniu;
- b) interconexiunea programelor guvernamentale sectoriale;
- c) corelarea programelor de nivel raional.

Art.9. - (1) Planurile regionale de amenajare a teritoriului au ca obiect teritoriul unor zone, al raioanelor și al municipiului Chișinău.

(2) Planul de amenajare a teritoriului zonal se întocmește pentru teritoriile grupate într-o zonă cu caracteristici geografice, istorice sau de altă natură comune și care cuprinde, integral sau parțial, teritoriul mai multor raioane administrative.

(3) Planurile regionale de amenajare a teritoriului au caracter director și asigură:

- a) corelarea programelor de nivel raional cu programele guvernamentale sectoriale, ce se conțin în secțiunile planului de amenajare a teritoriului național;
- b) interconexiunea programelor de nivel raional;
- c) corelarea programelor din toate unitățile administrativ-teritoriale din componența zonei, raionului în cauză sau a municipiului Chișinău.

Art.10. - Planul de amenajare a teritoriului național și planurile regionale de amenajare a teritoriului sînt menite să soluționeze sarcinile comportate de următoarele aspecte specifice:

- a) valorificarea resurselor naturale;
- b) structura și dinamica populației și resurselor de muncă;
- c) armonizarea dezvoltării așezărilor umane și distribuirea funcțiilor urbanistice în teritoriu;
- d) echiparea tehnico-edilitară a teritoriului;
- e) protecția sau, după caz, reabilitarea mediului natural și a celui construit.

Art.11. - (1) Planurile locale de amenajare a teritoriului au ca obiect teritoriul administrativ al unui sat (unei comune), oraș, municipiu (cu excepția municipiului Chișinău) ori teritoriile administrative ale cîtorva sate (comune) sau orașe învecinate.

(2) Aceste planuri au caracter director pentru întreg teritoriul în cauză și caracter reglementator pentru teritoriile care se află în afara localităților și asigură:

- a) corelarea programelor locale cu programele de nivel național și regional;
 - b) interconexiunea programelor locale;
 - c) corelarea planurilor și regulamentelor de urbanism pentru localitățile cuprinse în teritoriul în cauză;
 - d) stabilirea condițiilor de construibilitate pentru intravilanul și extravilanul localităților.
- (3) Prevederile cu caracter director din planurile locale de amenajare a teritoriului vizează:
- a) direcțiile principale de dezvoltare a teritoriului localităților;
 - b) sistemele majore de echipare tehnico-edilitară;
 - c) stabilirea zonelor pentru care elaborarea planurilor urbanistice este obligatorie;
 - d) stabilirea zonelor în care se preconizează desfășurarea operațiunilor majore de amenajare a teritoriului;
 - e) stabilirea zonelor protejate;
 - f) divizarea teritoriului în zone funcționale majore.

(4) Prevederile cu caracter reglementator cuprinse în planurile locale de amenajare a teritoriului se aplică în extravilanul localităților, specificat în această documentație, și se referă la:

- a) delimitarea zonelor funcționale;
- b) delimitarea zonelor construibile și a celor cu interdicție temporară sau definitivă de construire;
- c) stabilirea regimului de construire;
- d) delimitarea zonelor în care se preconizează executarea lucrărilor de utilitate publică, precum și a celor în care se instituie, în temeiul legislației, dreptul de preemțiune al autorităților administrației publice locale asupra bunurilor imobile;
- e) stabilirea traseelor și caracteristicilor căilor de circulație;
- f) stabilirea modului de dezvoltare a sistemului de rețele tehnico-edilitare;
- g) delimitarea zonelor protejate;
- h) delimitarea zonelor în care se prevede desfășurarea operațiunilor de amenajare a teritoriului.

Art.12. - Planurile urbanistice sînt următoarele:

- a) planurile urbanistice generale;
- b) planurile urbanistice zonale;
- c) planurile urbanistice de detaliu.

Art.13. - (1) Planul urbanistic general se întocmește pentru întreg teritoriul localității, inclusiv pentru toate teritoriile necesare funcționării și dezvoltării acesteia.

(2) Planul urbanistic general cuprinde o componentă directoare și o componentă reglementatoare.

(3) Componenta directoare a planului urbanistic general conține prevederi ce vizează:

- a) direcțiile principale de dezvoltare a teritoriului localității;
- b) schema dezvoltării sistemului de centre din cadrul localității;
- c) schema generală a sistemului de circulație a transportului în localitate;
- d) schema generală a sistemului de rețele tehnico-edilitare;
- e) stabilirea zonelor pentru care elaborarea planurilor urbanistice zonale este obligatorie;
- f) stabilirea zonelor în care se prevede desfășurarea operațiunilor urbanistice majore;
- g) stabilirea zonelor protejate;
- h) divizarea teritoriului localității în zone funcționale majore.

(4) Componenta reglementatoare a planului urbanistic general cuprinde prevederi ce vizează:

- a) delimitarea intravilanului localității;
- b) delimitarea zonei centrale a localității;
- c) delimitarea zonelor funcționale;
- d) stabilirea și delimitarea zonelor construibile;
- e) stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară sau definitivă de construire;
- f) stabilirea regimului de construire cuprinzînd:
 - aliniamentele;
 - regimul de înălțime;
 - indicii de control;
 - procentul de ocupare a teritoriului și coeficientul de utilizare a terenului;
- g) delimitarea zonelor în care se preconizează executarea lucrărilor de utilitate publică, precum și a zonelor în care se instituie, în temeiul legislației, dreptul de preemțiune al autorităților administrației publice locale asupra bunurilor imobile;
- h) stabilirea traseelor și caracteristicilor căilor de circulație ce trebuie menținute, modificate sau construite;
- i) stabilirea modului de dezvoltare a sistemului de rețele tehnico-edilitare;
- j) delimitarea zonelor protejate;
- k) stabilirea zonelor în care se prevede desfășurarea de operațiuni urbanistice;
- l) stabilirea, pe zone, a suprafețelor minime ale parcelelor.

Art.14. - (1) Planul urbanistic zonal se întocmește pentru o parte din teritoriul unei localități sau pentru un teritoriu predestinat funcționării și dezvoltării localității.

(2) Planul urbanistic zonal cuprinde o componentă directoare și o componentă reglementatoare.

(3) Componenta directoare a planului urbanistic zonal se întocmește pentru anumite sectoare de o importanță sau cu o valoare deosebită din teritoriul unei localități și cuprinde prevederile stipulate la art.13 alin.(3), cu excepția lit.e), și acceptate pentru teritoriul zonei respective.

(4) Componenta reglementatoare a planului urbanistic zonal cuprinde prevederile stipulate la art.13 alin.(4), cu excepția lit.a), adaptate pentru teritoriul zonei respective.

Art.15. - Componentele reglementatoare ale planurilor urbanistice generale și zonale pot include prevederi privind aspectul exterior al construcțiilor și modul de amenajare a teritoriilor aferente acestora, dacă elaboratorul planului consideră că acestea sînt necesare.

Art.16. - (1) Planul urbanistic de detaliu este documentația prin care se stabilesc condițiile de amplasare și executare într-un anumit teren a uneia sau mai multor construcții cu destinație precizată. Această documentație se întocmește numai în baza planului urbanistic general aprobat.

(2) Autoritățile administrației publice locale decid asupra necesității elaborării unui plan urbanistic de detaliu și comunică acest fapt persoanelor fizice și juridice interesate prin intermediul certificatului de urbanism.

Art.17. - (1) Regulamentele de urbanism sînt documentații cu caracter exclusiv reglementator. Există două tipuri de regulamente de urbanism: Regulamentul general de urbanism și Regulamentul local de urbanism.

(2) Regulamentul general de urbanism reprezintă ansamblul reglementărilor cu un înalt grad de generalitate, privitoare la modul de utilizare a terenurilor potrivit regimului de construire și funcțiilor urbanistice permise, ce se aplică în teritoriul administrativ al tuturor localităților țării.

(3) Regulamentul local de urbanism este ansamblul documentelor scrise, care detaliază și explică componentele reglementatoare ale planurilor urbanistice generale și zonale aprobate, inclusiv condițiile ce trebuie să fie respectate la aplicarea acestora.

Art.18. - (1) Conținutul minim obligatoriu al documentației de urbanism și amenajare a teritoriului se stabilește pentru fiecare categorie de cazuri concrete, prin regulamente și instrucțiuni, elaborate de autoritatea administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului și aprobate de Guvern.

(2) Valabilitatea planurilor de urbanism și de amenajare a teritoriului existente, precum și necesitatea elaborării unor planuri noi se stabilesc de către autoritatea administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului.

Secțiunea 2

Elaborarea documentației

Art.19. - Responsabili pentru elaborarea și aprobarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului sînt:

a) Guvernul,

- pentru elaborarea și aprobarea planului de amenajare a teritoriului național;

b) Guvernul sau autoritățile administrației publice locale interesate,

- pentru elaborarea și aprobarea planurilor regionale de amenajare a teritoriului;

c) autoritățile administrației publice locale interesate,

- pentru elaborarea și aprobarea planurilor locale de amenajare a teritoriului,

- pentru elaborarea și aprobarea planurilor urbanistice și regulamentelor de urbanism.

Art.20. - Serviciile competente ale autorităților administrației publice locale asigură corelarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului astfel: prevederile planurilor urbanistice și ale planurilor de amenajare a teritoriului aprobate pentru un teritoriu sedetaliază

ulterior în documentația ce se elaborează pentru părțile componente ale teritoriului respectiv.

Art.21. - Documentația de urbanism și amenajare a teritoriului se elaborează de organizațiile de proiectări care dispun de autorizațiile respective.

Art.22. - Documentația de urbanism și amenajare a teritoriului se elaborează și se semnează de către specialiști atestați.

Art.23. - (1) Guvernul și autoritățile administrației publice locale sînt în drept să organizeze concursuri pentru elaborarea studiilor de fundamentare, documentației de urbanism și amenajare a teritoriului.

(2) În situații de importanță și complexitate deosebite, organizarea unor astfel de concursuri este obligatorie.

(3) Astfel de situații, precum și procedura de desfășurare a concursurilor, sînt stabilite printr-un regulament elaborat de autoritatea administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului și aprobat de Guvern.

Art.24. - (1) Elaborarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului se finanțează de Guvern sau de autoritățile administrației publice respective.

(2) Elaborarea planului de amenajare a teritoriului național și a studiilor de fundamentare a acestuia se finanțează de la bugetul de stat.

(3) Elaborarea planurilor regionale de amenajare a teritoriului și a studiilor de fundamentare a acestora se finanțează, după caz, de la bugetul de stat sau de la bugetele locale respective.

(4) Elaborarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului neprevăzute la alin.(2) și alin.(3), precum și studiile de fundamentare a acestora se finanțează de la bugetele locale respective.

(5) Elaborarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, cu excepția celei prevăzute la alin.(2), poate fi finanțată și de persoane juridice și fizice interesate, inclusiv străine, în colaborare cu autoritățile administrației publice responsabile de această elaborare.

Secțiunea 3

Avizarea documentației

Art.25. - (1) Avizele necesare aprobării documentației de urbanism și amenajare a teritoriului se emit, potrivit anexei care face parte integrantă din prezenta lege, de Guvern, de autoritatea administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului sau de serviciul de arhitectură și urbanism al autorității administrației publice locale și de organismele centrale și teritoriale interesate, în termen de 30 de zile de la data depunerii documentației în volum deplin. Dacă în termenul prevăzut nu este emis avizul, se consideră că există un aviz favorabil.

(2) Recomandările însoțite și condițiile stabilite de instanțele care au emis avizele și avizul general se introduc în documentație anterior aprobării acesteia.

Art.26. - (1) În cazul apariției anumitor diferende, datorate problemelor de ordin tehnic pe care le impune însușirea condițiilor cuprinse în avize, se va recurge în mod obligatoriu la conciliere. Guvernul sau autoritățile administrației publice locale, responsabile de elaborarea și aprobarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, răspund de desfășurarea conformă a procedurii de soluționare pînă la aprobarea documentației.

(2) Aceste diferende pot apărea:

a) între elaboratorul documentației și Guvern sau autoritățile administrației publice locale, responsabile de elaborarea și aprobarea acesteia;

b) între instanțele care au avizat documentația și Guvern sau autoritățile administrației publice locale, responsabile de elaborarea și aprobarea acesteia;

c) între instanțele care au avizat documentația, ca urmare a neconcordanței între prescripțiile și concluziile cuprinse în avize.

(3) Guvernul sau autoritățile administrației publice locale, responsabile de elaborarea și aprobarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, inițiază soluționarea diferendelor apărute.

(4) În cazul în care aceste diferende nu pot fi soluționate în modul prevăzut la alin.(3), părțile se adresează:

a) serviciului de arhitectură și urbanism al autorității administrației publice locale dacă părțile în diferend nu sînt autorități ale administrației publice locale respective sau autorități ale administrației publice centrale de specialitate cu funcții de avizare;

b) autorității administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului dacă părțile în diferend sînt autorități ale administrației publice locale, Guvernul sau autorități ale administrației publice centrale de specialitate cu funcții de avizare sau dacă diferendele nu pot fi soluționate de serviciul nominalizat la lit.a).

Secțiunea 4

Consultarea populației

Art.27. - Consultarea populației se face anterior aprobării tuturor categoriilor de planuri urbanistice și de planuri de amenajare a teritoriului, cu excepția planului de amenajare a teritoriului național și a planurilor urbanistice de detaliu care nu afectează domeniul public.

Art.28. - Afișarea înștiințării la sediul autorității administrației publice locale și punerea proiectului documentației la dispoziția populației pentru consultare și dezbateră publică sînt obligatorii.

Art.29. - (1) Consultarea populației se desfășoară diferențiat, în funcție de volumul și de importanța documentației, în conformitate cu regulamentul elaborat de autoritatea administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului și aprobat de Guvern. În regulament se stabilește și procedura de modificare a documentației în conformitate cu rezultatele dezbaterii publice.

(2) Răspunderea pentru consultarea populației revine autorităților administrației publice locale respective.

(3) Cheltuielile legate de procedura de consultare a populației sînt suportate de aceleași fonduri din care se finanțează elaborarea documentației respective.

Secțiunea 5

Aprobarea documentației

Art.30. - Documentațiile de urbanism și amenajare a teritoriului se aprobă conform competențelor specificate în anexă.

Art.31. - (1) Autoritățile publice împuternicite să aprobe documentația de amenajare a teritoriului sînt obligate să o transmită, în termen de 30 de zile de la data aprobării, autorităților administrației publice interesate.

(2) Autoritatea administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului este obligată să aducă la cunoștința consiliilor raionale și municipale, în termen de 60 de zile de la data aprobării, prevederile generale ale planului de amenajare a teritoriului național.

Art.32. - (1) Documentațiile de urbanism și amenajare a teritoriului aprobate se aduc la cunoștință publică, cu excepția documentației care, potrivit legii, constituie secret.

(2) Documentația de urbanism și amenajare a teritoriului care prezintă interes public poate fi oferită, în copii, contra plată, persoanelor fizice și juridice, la solicitarea acestora, cu acordul autorităților administrației publice locale.

Secțiunea 6

Modificarea documentației

Art.33. - (1) La propunerea autorității administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului, documentația de urbanism și amenajare a teritoriului se reexaminează periodic și se modifică pentru a fi adaptată noilor condiții economice, sociale și tehnice.

(2) Planurile urbanistice și planurile de amenajare a teritoriului pot fi modificate, fără a schimba concepția lor generală, pentru a cuprinde prevederile principale ale documentației aprobate pentru părțile componente ale acelui teritoriu.

Art.34. - Documentația de urbanism și amenajare a teritoriului modificată conform art.33 se consideră documentație nouă și urmează să fie aprobată în condițiile prezentei legi.

Capitolul III

GESTIONAREA TERITORIULUI ȘI A LOCALITĂȚILOR

Art.35. – Gestionarea teritoriului și a localităților reprezintă ansamblul acțiunilor de organizare, conservare și dezvoltare a acestora, orientate spre realizarea unei stări fizice și funcționale a cadrului natural și a cadrului construit, care să corespundă necesităților colectivităților umane, în concordanță cu interesul public și potrivit prevederilor documentației de urbanism și amenajare a teritoriului aprobate.

Art.36. - Autoritățile administrației publice locale asigură, în condițiile respectării prevederilor legale, gestionarea tuturor terenurilor și construcțiilor cuprinse în limitele administrativ-teritoriale stabilite și răspund de realizarea și exploatarea construcțiilor și amenajărilor de utilitate publică.

Secțiunea 1

Operațiunile de urbanism și amenajare a teritoriului, băncile de date, responsabilitățile și competențele generale

Art.37. - (1) Operațiunile de urbanism se desfășoară numai în baza documentației de urbanism aprobate. Ordonarea și armonizarea tuturor operațiunilor de urbanism în cadrul unei localități se fac prin planul urbanistic general al localității și potrivit legislației.

(2) Operațiunile de urbanism și amenajare a teritoriului sînt organizate și finanțate de autoritățile administrației publice locale sau de persoanele juridice și fizice interesate, în cadrul politicilor locale de dezvoltare a localității.

(3) Autoritățile administrației publice locale sînt responsabile de respectarea interesului public în cadrul derulării operațiunilor de urbanism și amenajare a teritoriului.

Art.38. - Autoritățile administrației publice locale se pot asocia pentru realizarea în comun a operațiunilor de urbanism și de amenajare a teritoriului.

Art.39. - Autoritățile administrației publice locale organizează, în regim public, privat sau în cooperare, sub îndrumarea metodologică a autorității administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului, bănci de date și sisteme informaționale pentru gestionarea teritoriului și a localităților. Persoanele fizice și juridice sînt obligate să pună la dispoziția autorităților administrației publice locale datele necesare în acest scop.

Art.40. - Proprietarii de terenuri și construcții sînt responsabili de întreținerea și utilizarea lor în concordanță cu interesele publice, stabilite prin documentația de urbanism și amenajare a teritoriului aprobată, precum și prin alte reglementări, potrivit legislației.

Art.41. - Amplasarea și proiectarea construcțiilor și amenajărilor se autorizează prin certificatul de urbanism, iar executarea lor, prin autorizația de construire.

Art. 42. - (1) Certificatul de urbanism și autorizația de construire se eliberează de către autoritățile administrației publice locale.

(2) Pentru obținerea certificatului de urbanism și a autorizației de construire, conducătorul întreprinderii sau organizației ori persoana împuternicită de acesta sau persoana fizică depune la autoritatea administrației publice locale, în persoană, prin scrisoare recomandată însoțită de avizul de remitere sau prin poșta electronică sub formă de document electronic cu semnătură digitală, o cerere avînd modelul stabilit de această autoritate.

(3) La cererea de eliberare a certificatului de urbanism și a autorizației de construire se anexează documentele prevăzute de actele legislative care reglementează procedura de eliberare a certificatului de urbanism și a autorizației de construire. Se interzice solicitarea altor documente decît cele prevăzute de prezentul alineat.

(4) Cererea de eliberare a certificatului de urbanism și a autorizației de construire și documentele anexate se înregistrează conform borderoului a cărui copie se expediază (înmânează) solicitantului, cu mențiunea privind data înregistrării cererii, autenticată prin semnătura persoanei responsabile.

(5) Cererea de eliberare a certificatului de urbanism și a autorizației de construire nu se înregistrează în cazul în care:

- a) aceasta a fost depusă (semnată) de către o persoană care nu are atribuții corespunzătoare;
- b) documentele sînt perfectate cu încălcarea cerințelor prezentului articol.

(6) Refuzul înregistrării cererii de eliberare a certificatului de urbanism și a autorizației de construire este adus la cunoștința solicitantului în scris în cel mult 3 zile lucrătoare din ziua adresării, fiind indicate temeiurile refuzului.

(7) După înlăturarea cauzelor ce au servit drept temei pentru refuzul înregistrării cererii de eliberare a certificatului de urbanism și a autorizației de construire, solicitantul poate depune o nouă cerere, care se examinează în modul stabilit.

(8) Autoritatea administrației publice locale adoptă decizia privind eliberarea certificatului de urbanism și a autorizației de construire sau privind respingerea cererii de eliberare a certificatului de urbanism și a autorizației de construire în termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii.

(9) Decizia privind eliberarea certificatului de urbanism și a autorizației de construire se comunică solicitantului cel târziu în ziua lucrătoare imediat următoare adoptării deciziei.

(10) Certificatul de urbanism și autorizația de construire se perfectează în termen de 3 zile lucrătoare, începînd din ziua primirii documentului care confirmă achitarea taxei pentru eliberarea certificatului de urbanism și autorizației de construire. Mențiunea privind data primirii documentului, care confirmă achitarea taxei pentru eliberarea certificatului de urbanism și autorizației de construire, se face pe borderoul documentelor primite de la solicitant.

(11) Drept temei pentru respingerea cererii de eliberare a certificatului de urbanism și a autorizației de construire servește neîndeplinirea de către solicitant a condițiilor de eliberare a acestora stabilite prin lege.

(12) În caz de respingere a cererii de eliberare a certificatului de urbanism și a autorizației de construire, solicitantul poate depune o nouă cerere după înlăturarea cauzelor care au servit drept temei pentru respingerea cererii precedente.

(13) Certificatul de urbanism și autorizația de construire se consideră eliberate dacă autoritatea administrației publice locale nu răspunde solicitantului în termenele prevăzute de lege. După expirarea termenului cumulativ stabilit pentru înștiințarea despre refuzul înregistrării sau respingerea cererii de eliberare a certificatului de urbanism și a autorizației de construire sau despre adoptarea deciziei privind eliberarea certificatului de urbanism și a autorizației de construire, cu condiția lipsei unei comunicări scrise privind temeiurile refuzului înregistrării și/sau respingerii cererii de eliberare a certificatului de urbanism și a autorizației de construire, solicitantul poate desfășura activitatea pentru care a solicitat certificatul de urbanism și autorizația de construire.

(14) În cazul survenirii situației prevăzute la alin. (13), autoritatea administrației publice locale perfectează certificatul de urbanism și autorizația de construire în condițiile alin. (10) .

[Art.42 în redacția LP280-XVI din 14.12.07, MO94-96/30.05.08 art.349]

[Art.43 abrogat prin Legea nr.237-XIV din 23.12.98]

Secțiunea 2

Terenurile

Art.44. - Prin gestionarea teritoriului și a localităților, autoritățile administrației publice transpun în practică reglementările privind utilizarea terenurilor, stabilite prin documentația de urbanism și amenajare a teritoriului aprobată, conform art.13 alin.(4).

Art.45. - În vederea realizării unor anumite operațiuni de urbanism, autoritățile administrației publice locale pot recurge la schimbul, concesiunea, cumpărarea de terenuri sau la exproprierea de terenuri pentru necesități publice, potrivit legislației.

Art.46. - Înainte de împărțirea sau reîmpărțirea unor terenuri pentru construcții se procedează la parcelarea sau la reparcelarea acestora, din inițiativa proprietarilor sau a autorităților administrației publice locale, cu acordul proprietarilor, potrivit legislației. Documentația necesară desfășurării acestor acțiuni trebuie să fie însoțită de certificatul de urbanism.

Art.47. - (1) Prin documentația de urbanism și amenajare a teritoriului se pot stabili interdicții definitive sau temporare de construire.

(2) Interdicția definitivă de construire se stabilește pentru unul din următoarele motive:

a) riscuri naturale previzibile: inundații, alunecări de teren, deformații de teren cauzate de surpări etc.;

b) riscuri tehnologice previzibile: contaminare radioactivă sau chimică, pericol de explozie, pericol de incendiu, depășire a nivelului admisibil de zgomot etc.;

c) regulamentul zonei protejate dispune acest lucru.

(3) Interdicția definitivă de construire poate fi ridicată odată cu dispariția cauzei care a determinat stabilirea ei.

(4) Interdicția temporară de construire se stabilește pentru unul din următoarele motive:

a) necesitatea elaborării unei documentații de urbanism în vederea stabilirii regulilor de construire pentru zona respectivă;

b) necesitatea executării în zona respectivă a unor lucrări de utilitate publică, de interes național sau local;

c) executarea în zona respectivă a unor lucrări de utilitate publică (lucrări de îmbunătățiri funciare și altele asemenea);

d) apartenența la domeniul public a terenurilor cu anumite folosințe: pășuni, islazuri, maluri de ape curgătoare și stătătoare.

(5) Interdicția temporară de construire poate fi prelungită cel mult o dată pentru același motiv, pe termen limitat, după care își pierde efectul.

(6) Interdicția temporară de construire poate fi ridicată odată cu dispariția cauzei care a determinat stabilirea ei.

Art.48. - Procedura de stabilire a interdicției definitive și a interdicției temporare de construire se detaliază într-un regulament elaborat de autoritatea administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului și aprobat de Guvern.

Secțiunea 3

Construcțiile

Art.49. - (1) În sensul prezentei legi, construcțiile sînt:

a) capitale sau provizorii;

b) subterane sau supraterane;

c) clădiri, construcții speciale sau amenajări.

(2) Modul de realizare (modificare) și utilizare a construcțiilor se stabilește prin documentația de urbanism și amenajare a teritoriului cu caracter reglementator, precum și prin alte acte normative.

Art.50. - Pentru realizarea (modificarea) sau desființarea construcțiilor, autoritățile administrației publice locale emit, potrivit legislației:

a) autorizații de construire;

b) autorizații de desființare.

Art.51. - (1) Autorizația de construire se eliberează pentru construcții și lucrări care întrunesc condițiile de conformitate stabilite prin lege.

[Art.51 al.1) modificat prin LP280-XVI din 14.12.07, MO94-96/30.05.08 art.349]

(2) Se exceptează de la prevederile alin.(1) anexele gospodărești și construcțiile provizorii, cu excepția celor situate în zone protejate, în zonele centrale ale municipiilor și orașelor sau în alte zone pentru care regulamentele locale de urbanism impun cerințe specifice.

Art.52. - Pentru utilizarea construcțiilor în conformitate cu prevederile documentației de urbanism și amenajare a teritoriului aprobate, precum și cu alte reglementări în vigoare, autoritățile administrației publice locale emit:

- a) autorizații de funcționare;
- b) autorizații de schimbare a destinației.

Art.53. - (1) Autorizația de funcționare generalizează toate documentele emise, potrivit legislației, de către autoritățile administrației publice care permit funcționarea construcțiilor, din punct de vedere al domeniului specific de activitate.

(2) Autorizația de funcționare stabilește condițiile de utilizare a construcției din punct de vedere al:

- a) activităților ce se desfășoară în cadrul acestei construcții, potrivit funcției ei sau funcțiilor permise prin autorizație;
- b) condițiilor care trebuie să fie respectate la utilizarea construcției.

(3) Autorizația de funcționare se eliberează pentru construcțiile executate în bază de autorizații de construire, după încheierea lucrărilor de construcție, iar pentru construcțiile a căror utilizare a fost suspendată, după înlăturarea cauzelor care au servit drept temei pentru adoptarea deciziei de suspendare.

Art.54. - Autorizația de schimbare a destinației construcției se eliberează pentru acele revizuiți ale modului de utilizare a construcțiilor, din punct de vedere al activităților ce se desfășoară în cadrul lor, ce nu implică executarea lucrărilor de construcție pentru care este necesară eliberarea unei autorizații de construire, potrivit legislației.

Art. 55. - Procedura de eliberare a autorizațiilor de construire, desființare, funcționare și schimbare a destinației se stabilește prin prezenta lege și prin actele normative ale Guvernului adoptate în corespundere cu prezenta lege, respectându-se prevederile stabilite la art. 42.

Art. 56. - Suspendarea sau încetarea activității desfășurate în domeniul construcțiilor se efectuează conform Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

[Art.55-56 în redacția LP280-XVI din 14.12.07, MO94-96/30.05.08 art.349]

Art.57. - În cazul schimbării proprietarului, autorizațiile emise în condițiile art.50 și art.52 rămân valabile, cu toate drepturile și obligațiile ce decurg din ele, fără modificarea obiectului autorizației, iar noul proprietar este obligat să înștiințeze autoritățile administrației publice locale care au eliberat autorizația în cauză despre intrarea sa în posesiune.

Secțiunea 4

Zonele protejate

Art.58. - Zonele protejate reprezintă teritorii în care sînt situate obiecte sau ansambluri de obiecte ce fac parte din patrimoniul național cultural sau natural, față de care se aplică reglementări specifice în vederea menținerii calității lor, păstrării echilibrului prin intervenții și conservare, precum și pentru asigurarea unor relații armonioase cu mediul înconjurător.

Art.59. - (1) Bază a creării unor zone protejate constituie în mod obligatoriu:

- a) monumentele declarate prin lege parte a patrimoniului național cultural, împreună cu zonele de protecție aferente;
- b) monumentele declarate prin lege parte a patrimoniului național natural.

(2) Prin documentația de urbanism și amenajare a teritoriului se poate institui regim de zonă protejată și în alte teritorii decît cele prevăzute la alin.(1), în scopul protejării, conservării și valorificării ansamblurilor de bunuri imobile sau a unor elemente ale acestora, apreciate de autoritățile administrației publice locale ca fiind valoroase și neincluse în Registrul monumentelor ocrotite de stat, instituit prin lege.

Art.60. - (1) Zonele protejate pot fi de interes național sau local.

(2) Obligațiile și responsabilitățile legate de identificarea, inventarierea, conservarea, valorificarea și controlul valorilor naturale și construite de interes național se stabilesc și se reglementează de Guvern.

(3) Identificarea, inventarierea, conservarea, valorificarea și controlul valorilor naturale și construite de interes local se fac de autoritățile administrației publice locale, în baza regulamentelor și instrucțiunilor aprobate de Guvern.

Art.61. - Orice intervenție în perimetrul zonelor protejate poate fi autorizată numai cu avizul prealabil al Guvernului sau al autorităților administrației publice locale cu atribuții specifice în domeniu, în modul stabilit de legislație.

Secțiunea 5

Cadastrul funcțional urban

Art.62. - (1) Cadastrul funcțional urban este un cadastru specializat și reprezintă o bază informațională a sistemului de reglementări destinat să asigure funcționarea și dezvoltarea localităților.

(2) Modul de întocmire și de ținere a cadastrului funcțional urban se stabilește prin regulamentul aprobat de Guvern.

(3) Datele cadastrului funcțional urban se codifică în corespundere cu sistemul informațional național.

Art.63. - Cadastrul funcțional urban se actualizează permanent prin introducerea informațiilor privind modificările intervenite:

- a) în cadastul general;
- b) pe teren.

Art.64. - (1) Cadastrul funcțional urban se întocmește pentru fiecare unitate administrativ-teritorială.

(2) Autoritățile administrației publice locale asigură, din mijloacele bugetelor locale, întocmirea și ținerea cadastrului funcțional urban pentru teritoriile administrate de ele.

Art.65. - Lucrările necesare întocmirii cadastrului funcțional urban se execută, la comanda autorităților administrației publice locale, de către persoane fizice și juridice care dețin autorizații pentru desfășurarea acestor activități.

Capitolul IV

CONTROLUL ÎN DOMENIUL URBANISMULUI ȘI AMENAJĂRII TERITORIULUI

Art.66. - (1) Activitatea de urbanism și de amenajare a teritoriului se desfășoară în conformitate cu legislația, sub coordonarea autorității administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului, cu respectarea principiilor descentralizării și autonomiei locale, potrivit legislației.

(2) Politica și strategia de stat în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului se stabilesc de autoritatea administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului, iar serviciile de urbanism și amenajare a teritoriului ale autorităților administrației publice locale contribuie la realizarea acestora.

Art.67. - Autoritatea administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului elaborează sau, după caz, avizează proiectele de acte normative referitoare la activitatea de urbanism și amenajare a teritoriului.

Art.68. - (1) Controlul de stat asupra activității de urbanism și de amenajare a teritoriului este exercitat de către personalul serviciului specializat al autorității administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului sau al serviciilor specializate descentralizate ale acestei autorități din raioane și din municipii.

(2) În perimetrul unităților administrativ-teritoriale, controlul asupra activității în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului este exercitat de autoritățile administrației publice locale.

Capitolul V

CONTRAVENȚII ÎN DOMENIUL URBANISMULUI ȘI AMENAJĂRII TERITORIULUI

Art.69. - (1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage, după caz, răspunderea administrativă sau penală.

(2) Constituie contravenții la prezenta lege următoarele acțiuni:

a) avizarea și aprobarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului fără respectarea procedurii stabilite de legislație;

b) utilizarea construcțiilor noi sau a celor a căror destinație funcțională a fost schimbată fără autorizația de funcționare sau de schimbare a destinației;

c) sustragerea de la obligația de a furniza date din banca de date și din sistemele informaționale, necesare activității de urbanism și de amenajare a teritoriului, precum și furnizarea de informații eronate;

d) nerespectarea termenelor limită de executare, prevăzute de prezenta lege;

e) modificarea, desființarea totală sau parțială a construcțiilor cu încălcarea cerințelor privind obținerea autorizației respective și executarea acestor lucrări.

Art.70. - Contravențiile specificate la art.69 alin.(2) lit.a) se constată de către persoanele împuternicite de autoritatea administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului, care exercită funcțiile controlului de stat asupra activității în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului, iar contravențiile specificate la lit.b), c), d) și e), de aceleași persoane, precum și de autoritățile administrației publice locale.

Art.71. - Autoritățile administrației publice locale și factorii lor de decizie poartă răspundere pentru încălcarea dispozițiilor prezentei legi, precum și pentru posibilele prejudicii cauzate prin actele emise sau faptele săvârșite de ele, contrare dispozițiilor documentației de urbanism și de amenajare a teritoriului.

Capitolul VI

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Art.72. - Documentația de urbanism și amenajare a teritoriului în vigoare este valabilă până la aprobarea noii documentații, elaborate în conformitate cu prezenta lege.

Art.73. - (1) Certificatul de urbanism și autorizația de construire se eliberează în temeiul și cu respectarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului, aprobată conform legislației în vigoare.

(2) În lipsa documentației aprobate sau în cazul în care aceasta este în proces de elaborare, amplasarea construcțiilor și amenajărilor se pune în mod obligatoriu de acord cu autoritatea administrației publice centrale pentru urbanism și amenajare a teritoriului.

(3) În acest caz, obligațiile ce decurg din certificatele de urbanism și autorizațiile de construire, desființare, funcționare și schimbare a destinației trebuie să fie incluse în documentația de urbanism și amenajare a teritoriului supusă aprobării.

Art.74. - Documentațiile de urbanism se elaborează și se aprobă în următoarele termene, care curg de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) 4 ani, pentru planurile urbanistice generale;

b) 5 ani, pentru regulamentele locale de urbanism.

Art.75. - Actele normative în vigoare se aplică în măsura în care nu contravin prezentei legi.

Art.76. - Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

Art.77. - Guvernul, în termen de 3 luni:

va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;

va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;

va aproba, în temeiul prezentei legi, actele normative ce reglementează activitatea în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului;

va asigura revizuirea de către ministere, departamente, inspectorate de stat și autoritățile administrației publice locale a actelor lor normative ce contravin prezentei legi.

Art.78. - Departamentul Arhitecturii și Construcțiilor va elabora și va aproba actele normative întru aplicarea prezentei legi.

**Președintele
Parlamentului**

Petru LUCINSCHI

Chișinău, 17 mai 1996.

Nr. 835-XIII.

Anexă
la Legea privind principiile
urbanismului și amenajării
teritoriului

**Avizarea și aprobarea
documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului**

Categorii de documentații	Avizează	Emit avize generale	Aprobă
PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI:			
naționalzonalraional sau municipalinterorășenesc și intersătesc (intercomunal)orășenescsătesc (comunal)	organismele centrale interesateorganismele centrale interesate organismele centrale interesateorganismele centrale interesateorganismele centrale interesateorganismele teritoriale interesate	GuvernulDepartamentul Arhitecturii și ConstrucțiilorDepartamentul Arhitecturii și ConstrucțiilorDepartamentul Arhitecturii și ConstrucțiilorDepartamentul Arhitecturii și ConstrucțiilorDepartamentul Arhitecturii și Construcțiilor	Parlamentul Guvernul consiliul raional sau municipalconsiliile orășenești sau sătești (comunale) interesateconsiliul orășenescconsiliul sătesc (comunal)
PLANUL URBANISTIC GENERAL:			
al municipiuluial orașuluial stațiunii balneare, turisticeal satului (comunei)	organismele centrale interesateorganismele teritoriale interesateMinisterul Economiei, Ministerul Sănătății, organismele teritoriale interesate organismele teritoriale interesate	Departamentul Arhitecturii și ConstrucțiilorDepartamentul Arhitecturii și ConstrucțiilorDepartamentul Arhitecturii și ConstrucțiilorDepartamentul Arhitecturii și Construcțiilor	consiliul municipalconsiliul orășenescconsiliul raional sauorășenescconsiliul sătesc (comunal)
PLANUL URBANISTIC ZONAL:			
al zonei centrale a municipiuluial zonei funcționale a localitățiial zonei protejate al zonei de agrement	organismele teritoriale interesateorganismele teritoriale interesateorganismele teritoriale interesateorganismele teritoriale interesate	Departamentul Arhitecturii și ConstrucțiilorDepartamentul Arhitecturii și ConstrucțiilorDepartamentul Arhitecturii și ConstrucțiilorDepartamentul Arhitecturii și Construcțiilor	consiliul municipalconsiliul municipal orășenesc sau sătesc (comunal) consiliul raional sau municipalconsiliul raional sau municipal
PLANUL URBANISTIC DE DETALIU:			
elaborat pe contul alocațiilor Guvernului sau autorităților administrației publice centrale de specialitateelaborat pe contul alocațiilor autorităților administrației publice locale sau al mijloacelor persoanelor juridice și fizice	organismele centrale sau teritoriale interesateorganismele teritoriale interesate	Departamentul Arhitecturii și Construcțiilorserviciul specializat de arhitectură și urbanism al autorităților administrației publice locale	consiliul raionalconsiliul municipal orășenesc sau sătesc (comunal)
REGULAMENTELE DE URBANISM:			
Regulamentul general de urbanismRegulamentul local de urbanism	organismele centrale interesateorganismele teritoriale interesate	Departamentul Arhitecturii și ConstrucțiilorDepartamentul Arhitecturii și Construcțiilor	Guvernul consiliul municipal orășenesc sau sătesc (comunal)